

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile neramărate nu se pri-
mesc. — Manuscrisurile nu se
retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukoc Nachf.
Nux. Angenfeld & Emmerich Los-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppelk.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII) Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garandată pe o coloană
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tari-
fă și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani/g

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 or., pe șase luni
12 or., pe trei luni 6 or.
N-rii de Duminică 2 A. pe an
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 20 or., pe șase
luni 10 or., pe trei luni 5 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 or., pe 6 luni 12 or., pe trei
luni 6 or. — Un exemplar
10 bani. — ATĂT abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 24.

Brașov, Vineri-Sâmbătă 1 (14) Februarie.

1903.

Procese politice.

III.

Grijea, ce-o avea pentru ma-
ghiarizare și pentru promovarea și
întărirea sistemului volnic și asupri-
tor, pe care se căsnea a-l introduce,
l'a făcut pe Coloman Tisza ca, timp
de mai mulți ani dela venirea sa la
putere (1875), să păstreze aparința
liberalismului, ce-l purta în gură nu
însă în inimă, și să nu 'și ia refu-
giul încă la continuarea proceselor
politice, ce se puseseră în lucrare în
contra Românilor, după decretarea
fuziunii Ardealului cu Țera ungu-
rească.

Curând însă, după-ce, la indem-
nul său, dieta a votat legea dela
1879, relativă la introducerea forțată
a limbii maghiare în toate școlile
născute populare — prima spărtură
mare ce s'a făcut în legea naționa-
lităților — Coloman Tisza și gu-
vernul său au început să fie din an
în an mai agresivi față cu naționa-
litățile.

Acésta a contribuit ca Românii
ardeleni să se unescă la 1881 cu
frații lor din Bănat și Țera ungu-
rească, proclamând solidaritatea na-
țională și înființând un singur partid
român.

De altă parte solidarizarea Ro-
mânilor în lupta lor națională, a
fost folosită de agitatorii dela cărmă
ai sistemului de maghiarizare pentru
a ațîța și mai mult presa și socie-
tatea maghiară în contra lor. A sosit
într'aceea anul 1883, care aduse o
nouă lege de maghiarizare, ce privea
acum școlile medii și secundare.
Partidul național român, în primul
stadiu al organizării sale, a protestat
în vr'o patru spre-dece meetinguri
impuitoare contra acelor proiecte de
maghiarizare forțată.

S'a mai întemplat, că în 1883
guvernul României făcuse primul
pas pentru apropierea de tripla a-
lianță. Acesta a fost un moment, pe
care Tisza s'a nisuit a-l exploata cu
prisos și în două direcțiuni în fa-
vorul politicii sale. Dela guvernul
român el cerea să-i dea probe de
lealitate față cu Ungaria, venindu-i
în ajutor la suprimarea „agitațiunii“
române ardeleni de aici și din Ro-
mânia, ér nouă Românilor din Ar-
deal și Ungaria ne da de scire prin
organele sale de publicitate, că acum,
devenind amică Ungaria cu România,
noi bieții de noi cu partidul nostru
național cu tot am ajuns între două
focuri, între ciocan și nicovală, și nu
ne rămâne altă decât a ne închina
sistemului politic domnitor și a ca-
pitula necondiționat.

Diarul oficios „Nemzet“ scriea
în toamna anului 1883 polemizând cu
diarul nostru: „Părerea noastră seri-
oasă este, că a venit acum rândul
foilor române, ca să-și i-a bine seama.
Puterea de stat maghiară a putut
să ignoreze până acuma — cu toate
că e întrebare decât a făcut bine cu
acésta — atacurile îndreptate siste-
matic asupra-i, dér momentul e
apropie când paharul pacienții ma-

ghiare va fi „plin și atunci vai de
acele foi...”

Numai de cât cuvintele aceste
și-au aflat un ecou între Ungurii arde-
leni și „Ellenzék“ din Cluși de la
8 Noemvrie 1883 esclamă: „Dacă
guvernul Tisza voesce să succească
gâtul foilor românesce cu forța, atunci
il felicităm!”

Pe la sfârșitul lui Noemvrie a
aceluiș au Coloman Tisza și-a des-
coperit chiar înaintea dietei poftele
sale periculoase reacționare pentru
suprimarea libertății presei.

P'atunci esistau încă în Un-
garia antisemiții maghiari organizați pe
față, cari dispuneau de mai multe foi
prin provincie și agitau prin broșuri
și foi volante. Șeful lor era vestitul
Isztoczy. Acesta publică și scrierile
antisemitice intitulate „12 răpirat“,
pentru care i-s'a intentat proces de
presă. Juriul însă l'a achitat. Atunci
evreo-maghiarii din stânga estremă
l'au atacat vehement pe Tisza în
cameră, pe motiv că n'a luat de cu
vreme măsuri contra acelor scrieri,
ca să nu mai fi trebuit a se recurge
la jurați, cari nu se stăiră a achita pe
un agitator ca Isztoczy.

Coloman Tisza răspundând la
aceste atacuri dișe: „E greu a în-
frâna cu legile actuale astfel de di-
gresiuni ale presei, dér decât se vor
mai înmulți foile, ce au de scop agi-
tațiunea antisemită și decât se vor
continua agitațiunile în contra Un-
gariei în unele foi române și slave,
atunci eu voi cere ca pentru înfrâ-
narea agitațiunilor în contra rase-
lor și a confesiunilor, parlamentul să
dea pe un timp ore-care o putere
mare în mâinile guvernului, în ale
mele, decât are încredere, în ale al-
tuia decât nu are încredere în mine...”

Afară de suspensiunea libertății
presei, Tisza ceruse atunci și impu-
ternicirea de a suspenda imunitatea
deputaților. Aceste planuri reacțio-
nare urzite în contra libertăților con-
stituționale, au provocat o crâncenă
oposițiune și în sinul deputaților un-
guri, cu toate că ele erau urzite sub
cuvânt de a ajuta cauza Evreilor și
de a combate naționalitățile.

Mișcarea antisemită dintre Un-
guri a și fost nu mult după aceea
suprimată. A intrat ca în pământ și
ași abia mai cuteză câte o foie, ca
aceea a partidei populare catolice,
să-și ridice câte-odată glasul în con-
tra agitațiunii semite, pre când de
altă parte s'a introdus gradat siste-
mul proceselor politice în contra
pretinselor agitațiunii ale Nemaghia-
rilor, cari procese fac ași atâtea vic-
time între ei.

Intențiunea răposatului șef de
guvern de a introduce o stare es-
cepțională prin suspendarea libertății
presei și a cuvântului nu s'a realizat.
În schimb însă am ajuns de atunci
în timp de alți două-șeci de ani
acolo, că fără a se alarma lumea
prin conferirea de puteri excepțio-
nale guvernului, starea excepțională
de fapt tot există pentru presa ro-
mână și slavă, ér de un timp în-
côce și pentru presa săsescă din
Ardeal și șvăbescă din Bănat.

A zădărnici legile prin desfin-
țarea lor temporală și durabilă nu
e vr'un mare meșteșug, se cere nu-
mai întrebunțarea forței în mod
necruțător, dér a lăsa legile în vi-
gôre și totuși a le face imposibile
și a crea de fapt o stare excepțională
mai periculoasă decât una ce are
forma legală, acésta este o măiestrie,
care a fost rezervat a-o dovedi numai
erei de înflorire a proceselor poli-
tice, ce a urmat.

Alegerea de Episcop în Arad.

Er'i s'era primirăm despre rezultatul alegerii
următorea scire telegrafică:

Arad, 12 Februarie. Astăzi s'a
săvârșit actul alegerii de Episcop al
dieceșei Aradului. Sinodul eparchial
electoral a fost presidat de Prea
Cuvioșă Sa Dr. Eusebiu Roșca, di-
rector al seminariului Andreian, care
a fost însărcinat a conduce alegerea
în calitate de mandatar metropolitan.
După s. liturghie, care a durat până
la orele 11, a urmat actul de ale-
gere. Au fost de față 59 de membri,
unul s'a scusat din cauză de bôlă.

Dintre cei doi candidați, proto-
sincelul Ioan Ignatie Papp a intrunit
36 voturi, ér Archimandritul Augustin
Hamse 20 voturi.

Ioan Ignatie Papp a fost declarat
Episcop ales al dieceșei Aradului.

Ministrul și catechetul. Din Deva
se telegrafază, că preotul Iosif Stupineanu,
catechet la școla elementară de stat, a
fost destituit de către ministrul de culte și
instrucțiune publică Wlassics din funcția
de catechet, fiind-o a diș cătră elevii săi:
„Voi nu sunteți Maghiari, voi să mă salu-
tați în limba română”.

Casul părintelui Stupineanu e cunos-
cut cetitorilor noștri. Scim, că preotul ca-
techet Stupineanu e dat în judecata tri-
bunalului, pe motiv de „agitație contra
naționalității“, delict ce i-se impută, că
l'ar fi comis prin aceea, că a diș elevilor
români de la școla din Bărcia-mică, — cari
întrând el în clasă l'au salutat unguresce —
că pe catechetul lor se cuvine să-l salute
în limba română. Scim și aceea, că preotul
Stupineanu a fost tras în cercetare
de autoritatea superiôră bisericească din
Lugos, care însă nu l'a aflat vinovat. Des-
pre acésta f'u înconșciințat și inspectorul
de școle Rethy din Deva.

Se vede însă, că pe basa raportului
ce l'a dat inspectorul de școle ministrului
Wlassics, acesta n'a vrut să scie nimic
de constatarea nevinovăției preotului Stupineanu,
și după-ce contra lui Stupineanu
s'a pornit proces de „agitație“, ministrul
l'a oprit de a mai intra în școla de stat,
ca să catechizeze pe elevii români uniți.

Unde rămâne dreptul superiorității
bisericeșce de a numi catechet pe cel
care-l află vrednic, și ce se va alege din
acest drept, decât ministrul, care n'avea
de cât să aprobe numai numirea, vine
acum și interdicte catechetului de a mai
intra în școlă?

Ét un cas, care — cum am mai diș —
caracterizează mult stările deplorabile ac-
tuale de la noi.

Căciuliri. După-ce au ales pe I.
Ciocan deputat, „alegătorii liberali“ ai
cercului Năsăudului n'au avut ceva mai
bun de făcut, de cât să adreseze baronu-
lui Frid. Podmaniczky, presidentul parti-
dului liberal guvernamental, o telegramă,
în care étă ce spun:

„Cu sinceră bucurie esprimăm Esce-
lenței tale alipirea noastră neclintită cătră
stégul, care-l porți înaintea noastră de
ani îndelungați”.

Ce noimă are telegrama acésta, vor
scii mai bine aceia, cari s'au făcut luntre
și punte pentru reușita lui Ciocan la ale-
gerea de la 9 l. c.

Rectificarea lui Combes. L'a luat
gura pe dinainte pe ministrul președinte
al Franței și, pôte, aducându-și aminte în-
tr'un moment lucid de timpul, când purta
sutana și iscălia „L'abbé Combes“, a făcut
o declarație în cameră, pe care majorita-
tea a interpretat-o în favorul moralei creș-
tine. Din cauza acésta mare supărare. Se
vorbia chiar de crisa ministerială. Și a
venit Combes și a explicat, epilogat și re-
vocat, rectificându-se așa:

„Cer să se sădese în sufletul tine-
rimei o morală cu atât mai solidă, cu cât
ea nu se sprijinesce nici pe o dogmă, ci
este întemeiată pe ideile eterne ale justi-
ției, datoriei și dreptului”.

„Figaro“ de la 7 Februarie într'un
entrefilet plin de spirit, spune, că decât d.
Combes ar întreba pe socialistul Jaurès
ce sunt ideile eterne, acesta i-ar da es-
plicația, că acelea sunt dogmă și încă dog-
mă religioasă. „Și apoi — continuă „Figaro“
— ideile eterne de unde le ia omul? —
Fără îndoială din conșciința sa. — Dér
conșciința de unde le-a luat? — Aici se
opresce „Figaro“ spunând, că nici Kant
n'a îndrăsnit să mērgă mai departe.

„Și ce diceți D-vôstră de acésta me-
tafisica de la tribună?... Vorbe! Vorbe!
De cât că vorbele acestea au o țintă:
Trebue persuadat publicul, trebue înșelat
cu echivocul vorbelor, că d. Combes s'a
pocăit și a retractat, că a făcut amendă
onorabilă și că nu va mai căde nici-odată
în eresie...”

„A face lumea să credă! Étă totul“,
dice Michelet într'o exclamație plină de
dispreț.

Societatea agricolă și

Congresul agrar român.

România posedă de doi ani o socie-
tate agricolă a marilor proprietari rurali,
care a ținut în ierna trecută mai multe
conferințe de domeniul economic în sa-
lônele ei din București, ér în ierna acésta
a aranjat primul congres agrar român, și
pentru tómnă viitoare voesce să aranjeze
o esposițiune agricolă-națională. Ea nu
trebuesce confundată cu societatea cen-
trală de agricultură înființată pe la anul
1888 în care este mai tare reprezentat
elementul arendașesc, și care a adunat
un frumos capital, aprôpe de un milion de
lei, dér până acuma s'a indeletnicit mai
mult cu scopuri filantropice îmbracă copii
sărăci de la oraș, ajută an de an socie-
tățile de binefacere și umanitare dă
subvenție anuală la Societatea pentru
cultura poporului român, premii la învê-
țatori pentru lucrul manual, și are un
jurnal propriu al ei, pe care îl împarte

gratuit la toate școlile și comunele din țară.

O societate agrară la Români și în o țară pur agricolă cum este România, unde peste 80% a populației trăiește din agricultură și după plugărie, s'ar părea un *non sens*, și un *ce de prisos*, d'ar nu este așa. Marii proprietari de moșii, înșiși, cari până aci s'au vădut alinați de către arendașii lor cu progresul agriculturii și urcarea treptată a arendilor din moșii, fără de a le pretinde acelora nici un sacrificiu pentru investiții și îmbunătățiri pe moșie, se ved de-odată în situația că moșiile lor sunt în mare parte secătuite, că nu mai pot găsi arendași *buni* pentru ele, rămân cu ele nearendate, nu pot plăti ratele la credit, și mulțime de isvóre de venituri și de bogăție, ce erau pe ele, așii sunt secate, dispărute. Intre altele într'ega câmpie, afară de stepa Bărăganului era acoperită și presărată înainte vreme cu păduri seculare și cireți numeroși de vite păceau pe ele; acum nu se mai găsesc pe vasele domeniilor și moșii mari de multe mii de pogóne de multe-oră nici léc de pădure, nici vite de vre-o valóre óre care,—ci trebuesc lemnele pentru diferite trebuințe și servicii aduse cu mare sacrificii și cheltueli din altă parte, de la munte, oră din străinătate; au dispărut dumbrăvi, crânguri, pășuni, fênațe, apele curgătoare și-au pierdut din cursul lor, oră au secat cu totul, secetele sunt din ce în ce mai mari — iernile mai grele, vânturile mai violente, recoltele mai ușóre și mai nesigure de cât înainte.

Aceste fenomene au putut fi tănuite câtă-va vreme, d'ar nu ascunse pentru tot-déuna de ochii proprietarilor de moșii.

D'aci d'ar gruparea proprietarilor mari de moșii în societate deosebită cu numele și titlul oficial de *agrara*. Scopul și tendința ei îl definesc foarte nimerit societatea prin rostul președintelui ei, d-l Ștefan D. Greceanu, coboritor din o familie boerescă fruntașe veche, proprietar a vr'o 5 moșii în diferite județe, la deschiderea congresului.

„Noi — o mână de ómeni — *proprietari vechi* s'au *proprietari moșneni*, ne-am grupat și ne-am unit pentru a lupta contra tuturor relelor, ce ating în special agricultura, căci acesta este sarcina de căpetenie a tuturor agricultorilor, fără de vr'o excepțiune între ei, cu dorința însă sinceră, ca să îngrijim de proprietarii mari ca și de cei mici, și să ne sfătuim despre binele și viitorul tuturor“.

„La noi Societatea agrară nu s'a făcut pentru a atinge de-odată scopuri mari, nu pentru a ne transforma plugăria dintr'o țară pe alta, și a o transforma contra naturii, ca astfel să se ridice până la nivelul agriculturii din țările străine civilizate, ci pentru scopul, ca să se muncescă de noi serios, din greu și de óri, oră cu oră, spre a împiedeca pe de-o parte să nu cadă încă și mai jos agricultura noastră, și pe de altă parte, pentru a *întări și ocroti ceea ce e bun la noi*, printr'o temelie tare de fer, pentru ca așa să putem pași cu încredere și siguranță către întreprinderile mari ale viitorului“.

Din comitet fac parte d-nii Sava Șomanescu, cunoscut filantrop și mare proprietar, d-l Mihail de la Craiova și alții, tot fruntea marilor proprietari.

Primul congres agrar român s'a ținut la București în zilele de 14, 15 și 16 Decembrie 1902 st. v. în sala cea mare a Ateneului, care la toate ședințele era literalmente plină. Din toate unghiurile țării alergase lumea, ca să ia parte la ședințe, fie-care așteptând soluțiunile la pászurile și nevoile sale nemijlocite. Era deci o întrunire destul de numărósă și impunătoare a ómenilor *practicei* și ai experienței, cari avéu să-i cunoscă mai bine nevoile și lécul, de cât ómenii *teoriei* și ai speculațiilor filosofice și de cabinet, asupra agriculturii și nevoilor ei.

(Va urma.)

Obstrucția în dieta ungară.

Diarele guvernamentale maghiare sunt serios îngrijate de obstrucția, ce se face contra proiectelor militare din partea opoziției. Discursurilor lungi, ținute de oratorii opoziției, li s'a mai adaus acum și votările nominale, cum a fost aceea din ședința de la 11 Februarie în cestiunea regulamentului camerei.

Étă cuvintele prin cari „*Budapesti Hirlap*“ dá espresie îngrijirii cercurilor guvernamentale priyitor la obstrucție.

„Nu este vorba de afacerea unui om, a unui partid, ci de afacerea țării. Unde este omul, séu acel grup de ómeni, care se ia răspunderea pentru resturnarea ordinii constituționale? În cazul de față nu e vorba de mai puțin. Ori-ce eventualitate am lua-o în vedere, fie căderea guvernului, fie disolvarea dietei, trebuie totuși să concludem, că va deveni imposibilă nu numai resolvirea numeróselor proiecte, ce ținesc la bunăstarea poporului, ci și guvernarea parlamentară în înțelesul de până acum. Campania actuală a opoziției nu póte avea altă urmare, decât necesitatea de a-se scurta dreptul liberului cuvânt, revisuirea regulamentelor camerei. Dacă acesta nu se va puté face prin bărbați de sentimente constituționale, atunci ne temem, că se vor găsi ómeni, cari prin *vis maior*, se vor angaja la problema acesta și cu altfel de mijlóce... Tocmai opoziția maghiară se fie aceea, care se facă inamicilor noștri hatărul acesta? În situația de față incetéză binișor răspunderea guvernului și a partidului séu“.

Față cu amenințările de felul acesta însă, opoziția are un singur răspuns: „Din proiectele militare nu va fi, nu-i permis să fie lege“. Ea continuă să asedieze cu toate armele posibile proiectele militare și e foarte probail, că lupta ei va fi încoronată de succes.

O interpelație caracteristică.

Dilele acestea s'a dat în salónele palatului regal din Buda bal de curte. Cu această ocaziune, Maiestatea Sa a convorbit cu mai multe persoane, întrebându-le despre diferite lucruri, între cari și despre lucruri politice de actualitate.

În ședința de Miercuri deputatul independent *Lengyel Zoltan* a adresat ministrului-președinte o interpelație, în motivarea căreia interpelantul a relevat scirea adusă de diferite diare, cum-că Monarchul ar fi convorsat cu Szell *nemțesce*. Mai de parte se plânge interpelantul, că Edmund *Steinacker*, care tocmai în ziua balului fu condamnat pentru ațitare contra națiunii maghiare, era și d'nsul în lista invitațiilor.

„Mai grav însă și mai dureros lucru decât toate acestea este, că, după reportajele diarelor, monarchul a lăudat cu acea ocaziune în mod demonstrativ pe toți acei deputați, cari s'au espus în favorul proiectelor militare. Acesta însemnéază o ingerință în luptele de partid, deși regele ar trebui să stea d'asupra partidelor și chiar bunăcuviința opresce să influințeze regularea proiectului ce se desbate Regele, care va avé încă vot decisiv asupra sorții acelui proiect. Dealtmintrea observă în mod incidental, că însuși ministrul-președinte încă caută a influința, terorizând pe deputații opoziționali.“

După acestea *Lengyel* presentă următoarea interpelație:

1) Are cunoscință d-l ministru-președinte, că la balul de curte, ce s'a dat la 7 Februarie a fost invitat și Edmund *Steinacker*, consulul Liberiei, care a fost condamnat pentru ațitare contra națiunii maghiare la închisóre? Și dacă are cunoscință, a luat d-l ministru-președinte măsurile necesare, ca să se revóce de la acest domn exequatura?

2) Este adevérat, că Regele la balul din 7 Februarie și-a exprimat mulțumirea față cu aceia, cari au luat cuvântul în favorul proiectelor militare?

3) Crede d-l ministru președinte, că acestea sunt compatibile cu spiritul art. III. de lege de la 1848?

4) Este dispus d-l ministru-președinte a lua răspunderea pentru acel fapt al regelui, precum și pentru urmările grave, ce resultă din faptul, că persóna regelui este amestecată în luptele politice?

Ministrul-președinte *Szell* tăgăduiesce, că ar fi esercitat presiune asupra cuiva. Ér încât pentru interpelație, răspunsul d-sale este următorul:

Nu scie, decât *Steinacker* a fost séu nu invitat, d'ar scie, că la bal n'a fost. Se póte că, fiind consul, a fost invitat și d'nsul. Acesta s'a făcut după șablon.

Cu cine și ce o fi vorbit regele, asta nu póte s'o scie; n'a întrebat pe acei domni, ér d'nsii nu i-au spus. Dealtmintrea, cu cine se vorbescă regele dintre óspeții séi și despre ce vorbesce cu ei, acesta nu-i privesc pe deputați, nici pe parlament.

Nu este adevérat, că Maiestatea Sa s'ar fi coborît vr'odată de la înălțimea imparțialității. (Aprobări în drépta).

Lengyel Zoltan nu ia la cunoscință răspunsul, fiind-că se póte considera ca lucru dovedit, că celea espuse în interpelație s'au întimplat aievea la balul de curte.

Camera ia la cunoscință răspunsul ministrului-președinte.

Bulgaria și Turcia.

Am amintit, că guvernul bulgar a adresat puterilor semnatare ale tratatului de Berlin o notă, în care protestéză în contra pregătirilor militare ale Turciei. Guvernul bulgar dice în nota acesta, că are scire sigură, că guvernul turcesc a *mobilizat corpurile de armata din Adrianopol și Monastir*. Mobilizarea corpului de armată din Monastir se esplică prin situația din Macedonia, mobilizarea celui din Adrianopol însă este o *directă amenințare* a Bulgariei.

Diarele oficióse din Constantinopol desmint scirile despre mobilizare. Turcia n'are nevoie de a se înarma, fiind-că ea dispune în Macedonia de 100.000 ómeni, ér forțele aceste sunt suficiente pentru a face față oricărei eventualități. Cercurile normative turcesci nici nu cred, că la primăvară vor isbucni în Macedonia încurcături mai serióse. Cel mult decât mici bande de resculați vor face incursiuni. Situația ar deveni seriósă numai atunci când Bulgaria va veni în conflict cu Turcia din cauza Macedoniei; Turcia însă nu crede, că Bulgaria ar fi înclinată spre răsboiul.

Deórece în Bulgaria agitația macedonénă crește pe fie-care țară, este temere ca guvernul bulgar să nu fie tirit de mișcarea populară și să între într'un conflict cu Turcia. În vederea acestui cas, o depeșă din Viena face cunoscut, că între Austria și Rusia există deja înțelegerea ca să împedeca cu forța un așa răsboiul, pornit din Bulgaria.

Proiectul de reforme elaborat de Austria și Rusia este gata. El cuprinde următoarele puncte: încasarea rațională a decimilor, reorganizarea poliției și jandarmeriei, înființarea de sucursale ale Băncii otomane, numirea de europeni în posturile importante.

De altă parte, ministrul de finanțe al Turciei a supus consiliului de miniștri proiectul de reforme privitoare la biruri, salarii și alte cheltueli.

Dușmanii reformelor sunt Albanesii mahomedani. Nu s'au mulțumit cu agitația de până acum făcută în Albania, ei au trimis la Sultan o delagație, ca să protesteze verbal contra acordării de reforme la creștini.

„*Central News*“ din Londra primesce din Petersburg scirea, că toți ofițerii în rezervă ai armatei rusesci au primit ordin să fie gata pentru cazul unei mobilisări.

Din *Sofia* se telegraféză: Guvernul, cu considerare la marea mișcare revoluționară din Macedonia, ar fi decis să proclame starea de asediu în mai multe districte.

Musica militară și „Deșteptă-te Române“.

Diarul „*Ujság*“ din Clușiu scie:

„Cei ce în desbaterea proiectelor militare vorbiau de antitesa între armată și între spiritul național, aveau mare dreptate, după cum se vede din următorul cas: Diarul „*Libertatea*“ din Orăștie ne spune, că zilele acestea musica militară a dat acolo un concert în hotelul „*Transilvania*“ în favorul fondului pentru ridicarea unui monument pentru cei căduți în răsboiul de la 1866. Sala cea mare a „*Transilvaniei*“ era plină de public german, român și maghiar. Profitul concertului a fost 700 coróne. Programul concertului era variat, fie-care număr a fost aplaudat. Punctul 4 înainte de pauză a fost: „*Fantasia asupra cântecelor românesci*“ de I. *Muresianu*. A provocat mare însuflețire, când s'au cântat acordurile lui „*Deșteptă-te Române*“.

„Și de ce se însuflețesc fóia română de acest cântec? Étă de ce: „*Deșteptă-te Române*“ este cântecul de libertate al Românilor din Ungaria. (Aici „*Ujság*“ traduce începutul imnului nostru, apoi continuă): Autorul acestui cântec a fost Andrei *Muresianu*, care a trăit în Ungaria și aici și-a scris cântecul. Este evident deci că sub „*tirani*“ sunt a se înțelege Maghiarii. Cu alte cuvinte, cântecul acesta este o *ațitare în ptriva Maghiarilor, în ptriva supremației statului maghiar*. Și acest cântec îl cântă musica armatei c. și r. întreținută pe spese comune și încă nu pe ascuns, ci în public, în programul unui concert.

„Chiar și unuia, care nu e de loc șovinist și nu caută în toate gravamine maghiare, i-se urcă sângele în față la auzul acestora. Dacă un ofițer în rezervă maghiar cântă cântecul lui *Kossuth*, de sigur îl degradéză. Ér musica armatei comune cântă un cântec românesc, care în fie-care rind al séu cuprinde ațitare contra Maghiarilor și din cauza căruia forurile judecătorești maghiare au dat în judecată numeroși agitatori“.

Atăta fóia independistă de la Clușiu. Nu cumva ar dori d-nii de la „*Ujság*“ să se pună cântecul lui *Kossuth* în programul concertelor militare?

Ar fi o dorință prea îndrăsnéță.

SCIRILE DILEI.

— 31 Ianuarie v

Două condamnări. Înaintea curții cu jurați din Budapesta s'au judecat la 10 Februarie două procese de presă: unul intentat d-lui Dr. Ioan *Mudrony*, avocat în Turoț-St.-Mărtin. și altul d-lui Nicolae *Pietor*, editorul al unei foi slovace, améndoii acușați de agitație contra naționalității. — Dr. *Mudrony* fu condamnat la 5 zile închisóre de stat și 40 cor. amendă, *Pietor* la 3 zile închisóre de stat și 80 cor. amendă.

Achitat într'un proces de laesae-majestatis. Înaintea curții cu jurați din Clușiu s'a pertractat alaltă-eri procesul unui Eug. *Eber*, funcționar la societatea de asigurare „*New-York*“, care publicase în diarul „*Ujság*“ din Clușiu un articol din incidentul serbărilor desvélirii statuei regelui Matia. Articolul se ocupa cu absența Maj. Sale de la serbare într'un ton, care a atras atențiunea procurorului și pentru care lui *Eber* i-s'a intentat proces de *laesae majestatis*. La pertractare *Eber* fu apărát de deputatul independist Barabas Bela și de avocatul Dr. Papp Jozsef. *Eber* a dis, că intenția lui n'a fost de a ofensa persóna domnitorului, ci de a arăta amărăciunea asupra absenței domnitorului de la serbare. Juriul a adus verdict negativ, și ast-fel acusatul fu achitat. — Interesant, că *procurorul n'a anunțat apel*.

Deputatul *Györffy Gyula* a renunțat la mandat.

Convenția pescuitului ungaro-română. S'a împărțit la Senat proiectul de

lege pentru convenția pescuitului între România și Ungaria. Convenția se va pune în aplicare după trei luni de la schimb ratificărilor și va rămâne în vigoare cinci ani, cu începere din acea zi. Ratificările convenției vor fi schimbate la Budapesta după 1/14 Februarie. Proiectul conține o expunere de motive și 13 articole. El va veni în discuția Senatului imediat după votarea legii poliției administrative.

Divorțul principesei saxone. Din Dresda se anunță, că erî, în 12 Februarie, s'a adus sentința în procesul de divorț al principesei Luisa. Sentința enunță: „Soții se divorțază pe motiv de adulter al principesei, făcut cu profesorul Giron. Principesa poartă vina la acest divorț“.

Școala română din Sofia face progrese pe fie-care an. Anul acesta numără 164 de elevi, toți Români, dintre cari 30 urmăză secția comercială.

Vendare de arme. Guvernul român a hotărât să vândă o mare cantitate de arme și munițiuni mai vechi. În ultima sa ședință, consiliul de miniștri a aprobat contractul încheiat între ministerul de război și d-l Georges Braunschwig, pentru vinderea a 10.000 de arme model 1879 cu baionetele lor, pe preț de 20 lei bucata, și 1.500.000 cartușe, câte 20 lei miia. Suma de 230.000 lei ce se va încasa, va fi vîrsată la tesaur.

Paprică falsificată. Cetim în „Alkotmány“: Paprica din Seghedin e renumită. Însă există o rasă ore-care, a cărei inclinație spre falsificare este încă și mai renumită. Vinurile bune de pe la Cinci-Bisericii le-a falsificat firma Engel, acum i-a venit rîndul papricii. O firmă din Timișoara s'a apucat să falsifice paprica. Un comerciant din Seghedin a comandat din Timișoara 13 saci de paprică, care fiind totă falsificată, a fost confiscată și aruncată în Tisa. — Sărăcii pesci! Falsificatorul a fost amendat cu 300 corone.

Desființare de gimnasia în România. Peste 60 de cetățeni din Alexandria (România) au fost primiți în audiență de către d-l Sp. Haret, ministrul instrucțiunii. Densii au venit, ca să protesteze pentru desființarea gimnasiului din Alexandria, și să ceară o școală pentru copiii lor alta decât școala elementară de meserii, care li-s'a înființat în locul gimnasiului. D-l ministru a ținut un lung discurs cetățenilor Alexandrienii, spre a-le arăta, că prea marele număr de gimnasia și licee din țară duc la un rezultat funest, și că până acum d-sa a desființat peste 50 clase secundare în întreaga țară, călăuzit de principiul acesta. Cetățenii alexandrienii au cerut, dice „Cron.“, cel puțin o altă școală, decât nu li-se poate menține gimnasiul. Ministrul a ținut, că nu se opune a înființa acolo chiar de la 1 Septembrie a. c., o școală de agricultură, lucru la care alexandrienii nu s'au învoit, deore-ce nu vor toți a face din copiii lor agricultori. A rămas în fine ca d-l ministru să studieze posibilitatea înființării unei școle agricole cu o secțiune comercială, promițînd în cele din urmă o asemenea școală pentru copiii din Alexandria.

Statua lui Davila. Școala de arte și meserii din București lucrăză actualmente la turnarea statuei în bronz a d-rului Al. Davila. Statua are o înălțime de trei metri și reprezintă pe Davila în momentul prelegerilor.

Bursă franceză acordată unei Române. D-ra Ventura, fiica distinsului diarist Gr. Ventura din București, a escelat atăta la esamene pentru admiterea în conservatoriu, la Paris, încât a fost clasată întâia la ultimul concurs pentru bursele de 600 lei pe an, pe cari le dă statul francez. După regulament, aceste burse nu se acordă decât elevilor de naționalitate franceză; d-er în urma raportului foarte favorabil al juriului, ministrul instrucțiunii publice a făcut o excepție în favoarea d-rei Ventura.

Profesorul Donjuan. Profesorul de la școala civilă de fete din Kormend, cu numele *Mocsári*, despre care am scris, că și a desonorat mai multe eleve, și că a fost condamnat la 2½ ani închisore, a fost achitat erî de către curtea de apel din Jaurin.

Furtună. Luni noaptea a fost la P. Neamtu o furtună din cele mai gronice. Numeroase case au fost descoperite și una dărîmată. Un căruș și calul lui au fost acși.

Sciri locale.

Legate pentru scopuri filantropice. Repausatul comerciant *Nicolae Eremia* a lăsat prin testament mai multe legate. Așa pentru *biserica din cetate* a lăsat 8000 corone, pentru „*Asociațiunea meseriașilor români*“ 400 corone, pentru „*Masa studenților*“ 400 cor., pentru *biserica din Bacifalu* 500 cor., pentru „*Gimnasiul român*“ 1000 cor., precum și alte mai multe legate de câte 100—200 cor. pentru diferite societăți.

Petrecerea tinerimei din Brașov. Măne, Sâmbătă în 1/14 Februarie tinerimea română din Brașov va da o petrecere cu dans în sala cea mare de la „*Gewerbeterein*“. Am anunțat deja această petrecere și decă revenim acuma este, ca să atragem din nou atențiunea publicului nostru asupra acestei petreceri, al cărei venit se va oferi pentru „*Masa studenților*“ din Brașov. Datoria fie-cărui Român și a fie-cărei române este a sprigini acest nobil scop. Petrecerea însă și va avé un caracter familiar, damele nu trebuie să se prezente în toalete scumpe și după-cum spune biletul de invitare, dorința tinerimei ar fi, ca să vedem la această petrecere cât mai multe *costume naționale*. Sperăm, că vom puté raporta în numărul de Luni al diarului nostru despre o splendidă reușită. Să ne dăm acolo cu toții o întelnire!

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat de la d-l *Ioan și Paraschiua Eremie*, în loc de cunună pe sicriul iubitului lor unchiu Nicolae Eremias, suma de 8 corone. Primescă pioșii donatori cele mai căldurose mulțămite. — *Direcțiunea școlilor medii gr. or. rom.*

Ilusionistul Carmellini, a cărui reprezentare am anunțat-o deja, s'a distins și de astă-dată prin dibăcia sa estra-ordinară de prestidigitator și ghicitor de cugete. Un public numeros și distins, care a umplut sala din restaurantul Gabel (Redută) a urmărit cu viață atențiune producțiunile lui Carmellini și l'a răsplătit cu aplause. Astăzi, Vineri, și mâne, Sâmbătă s'era va mai da câte-o reprezentațiune în același local cu program cu deservire nou.

Regele Alesandru la Cruședol.

Regele și regina Serbiei au sosit la 11 Februarie n. în Cruședol, ca să viziteze mormântul răposatului rege Milan, din mănăstirea de acolo.

La Semlin, părechea regală s'erbescă a fost întâmpinată de Banul Croației *Khuen-Hedervary*, de comandantul de corp *Klobus*, de căpeteniile autorităților și de o companie de onore cu musica. *Khuen-Hedervary* reprezenta pe Maj. Sa monarhul. De la Semlin părechea regală a plecat spre Carloveț, ér de aici la Cruședol, unde la sosire fu întâmpinată de episcopul s'erbesc *Mitrofan Sevic* și de numeroși membrii din cler. Episcopul conduse pe înalții oșpeți în biserică, unde s'a oficiat un serviciu funebru, după-care părechea regală s'a dus să viziteze mormântul în care zac osămintele lui Milan. La mormânt regele și regina s'au rugat. După rugăciune s'a servit un dejun.

La ora 4 p. m. regele și regina s'au întors la Carloveț, ér de aici au plecat cu trenul spre Belgrad.

În ședința de erî, 12 Februarie, a dietei *Dionisie Sebess* a prezentat următorea interpelație urgentă:

„Are cunoscință d-l ministru-președinte, că la primirea părecheii regale s'erbesc în Semlin, Banul a rostit un discours în numele monarhiei austro-ungare, în care ar fi ținut, că Semlinul ar fi granița monarhiei. Demnitatea de Ban este după dreptul public ungar o demnitate ungară și la primire Banul a funcționat în această calitate. Prezența lui la această primire, ca reprezentant al monarhiei austro-ungare, este în colisiune cu dreptul public ungar. Are de gând d-l ministru-președinte a îndrepta acest procedeu, care violăză

dreptul public ungar și va da statului ungar?“

Ministrul președinte *Szell* a răspuns la interpelație, asigurând pe interpellant, că Banul n'a avut intenție de a viola dreptul public ungar. Cum că la începutul discursului său a vorbit în numele monarhiei, n'a fost decât o greșelă, pe care în cursul discursului a și îndreptat-o dîcînd: „Salut pe Maiestățile Vostre pe teritoriul Coronei ungare.“

Mănăstirea Cruședol.

Când a murit *Stefan* fiul despotului *George Brancovici* din Serbia-veche, pe care îl orbise sultanul *Murad II*, veduva lui s'a mutat mai întâiu în Transilvania, după aceea în Sirmiu. Veduva era o femeie evlavioasă și virtuoasă. Întreg poporul s'erbesc o venera sub numele „*mama Anghelina*“. La dorința ei, fiul său *George*, după ce s'a făcut mai întâiu călugăr, luând numele de *Maxim*, zidi mănăstirea *Cruședol* în anul 1486, într'una din văile cele mai atrăgătoare din *Frușca-Gora*.

Cei dintâi morți princiarî, cari au fost așezați spre odihnă vecinică în mica, neînfrumșetată biserică a mănăstirii, astăzi împodobită cu frescuri șterse și cu câte-va icone prețioase au fost „*mama Angelina*“, murtă în 1516, și fiul ei *George* ajuns într'aceea „*episcopul Maxim*“, mort la câteva zile după mama lui adorată. Mai târziu s'au strămutat aici și oșele ta-tălii său, a mult încercatului despot *George Brancovici*.

Acolo au odihnit toți până când sultanul *Achmed III* în a. 1716, o aprinse și o dete pradă hordelor sale s'elbatice. *Cruședol* a fost jăfuită atunci de odorele ei cele mai prețioase, d'ér nici mormintele despotilor n'au rămas cruțate. După mai mulți ani, când s'au reintors călugării alungați érași în mănăstire, au găsit de la „*mama Anghelina*“ și de la fiul ei, numai câte o mână. Acestea au fost păstrate ca mōște.

De atunci încōce, mănăstirea din *Cruședol*, toți S'erbii o consideră de loc sfânt. Un șir nenumărat de bărbați și femei frunțate au cerut să fie înmormențați în mănăstirea această.

Acest locaș de repaos și l'a ales și *Milan*, fostul rege al S'erbilor.

Cruședol este una din cele treispredece mănăstiri s'erbesc de călugări închinatē tōte ordinului „*Sf. Vasilie*“, cari sunt așezate în văile romantice din „*Frușca Gora*“, renumite pentru frumșetele lor. De la *Carloveț* ajungi în *Cruședol* în două ore. De la podul prințului de coronă *Rudolf*, drumul merge tot la deal. În stînga sunt numai vii, la drepta renumitele pometurî din valea *Dobrilovac*. De aici se vede muntele *Strajilovo*, pe culmea căruia se află mormântul poetului s'erb *Radicevici*. De aici se deschide o priveliște frumoasă spre valea *Ubavac*, unde solpescse crucea de pe turnul mănăstirii de la *Velica Remesa*.

Mănăstirea zace în vale. Este o clădire pătrată, massivă, cu un etaj. În mijlocul pătratului se ridică biserică mănăstirii. Clădirea principală cuprinde încăperile starețului, camerele rezervate pentru patriach, chiliile călugărilor, refectoriele etc. În sicriile cu mōște se află un picior al sfântului *Maxim*, mâna stîngă a despotului *Ioan Brancovici*, și drepta mamei lui *Maxim*, a sf. *Angelina*.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 12 Februarie. „*Magyarország*“ pretinde a fi bine informat, că toți ofiterii din rezervă ai corpului 4 de armată din Budapesta, au primit ordin confidențial, în care sunt încunoscințați, să fie gata, ca la cas de mobilizare să pōti merge la regi-mentele lor.

Petersburg, 12 Februarie. Cu ocașio ultimului bal de la palat, marele duce *Wladimir* a declarat unui cerc de diplomați, că ceea ce se întemplă ađi în Macedonia dă a-se bănuî, că se vor repeta evenimentele petrecute înainte cu 25 ani în Bulgaria.

Sofia, 12 Februarie. Guvernul bulgar a invitat pe reprezentanții Bulgariei din Viena, Petersburg și Paris, să atragă atențiunea guvernelor respective asupra concentrărilor de trupe turcescî. Decă Turcia nu va înceta cu concentrările, guvernul bulgar va lua mēsurile necesare.

Cu inima înfrîntă de durere facem cunoscută pierderea scumpului nostru frate și unchiu

Nicolae G. Eremias,

Comerciant, membru al „*Gremiului le-variant*“, membru în reprezentanța comunei și a comitatului Brașov, membru al „*Asociațiunii pentru cult. și liter. poporului român*“, etc. care și-a dat nobilul său suflet în mâinile creatorului, ađi *Mercuri* în 29 Ianuarie (11 Februarie) la 10½ ore a. m. fiind împărțait cu sf. Taine, în etate de 63 de ani.

Rămășițele pămîntesci ale mult regretatului decedat vor fi conduse din casa sa *Strada Hirscher Nr. 9*, Vineri în 31 Ian. st. v. la orele 3 p. m., și se vor așeza spre vecinică odihnă în cimitierul gr. or. din *Gröveri*.

Brașov, 29 Ian. v. (11 Febr. n., 1903.

Fie-i țărîna ușoră și memoria binecuvîntată!

Jalnica familie.

Diverse.

Brahmanismul este religiunea indiană, care în legătură cu periōda vedică s'a desvoltat în timpul așa numitei literaturî brahmane (între 1000 — 600 a. Chr.)

Centrul dogmei este deul *Brahma* (în limba sanscrită *brachma* = rugăciune, în religiunea brahmană numele acesta însemnăză noțiunea colectivă a tot ce se ținea de rugăciune, sacrificiu și preoție. Întru cât însă noțiunea această se substanțiază ca putere supremă a lumii cărmuitoare a tōte, *Brahma*, în legătură cu *Atman* — cauza primordială și centrul lumii — devine de pe la mijlocul primului mileniu a. Chr. Dumneșeu personal).

Unirea strînsă a lui *Brahma* cu sufletul lumii (*Atman*) a produs o filosofie *panteistă*, a cărei teorie de emanațiune a dus la doctrina despre peregrinarea sufletelor (*metempsychose*).

După cum tōte ființele singuraticie emanăză din *Atman-Brahma*, așa se și întorc el îndărăt. După gradul vinovăției însă și a îndepărtării sale de *Atman-Brahma*, fie-care suflet are să facă un drum mai scurt sau mai lung, trecînd prin o serie de ființe diferite, până ce se curăță și apoi se unesce érași cu sufletul lumii. Pe credința această se întemeiază *morala* Brahmanismului.

Centrul cultului este *sacrificiul*, cu un ceremonial forte complex, care era cunoscut numai Brahmanilor. Redus prin *Budhism*, aderenții Brahmanismului numai de pe la sec. VII. d. Chr. au reușit a deveni stăpâni peste celelalte religiuni. Din acel timp se începe o reformă a teologiei brahmanice, care s'a unit cu *filosofia indiană*. Printr'un compromis, deii principali ai religiunii populare, *Vișnu* și *Siva*, fură recipiați în sistemul brahmanic, declarându-se a fi nisce eradiări a unei ființe, *Brahma* (Învătătura despre trinitate sau *tri-murti*. În muzeul indian din Londra se află o statuă, reprezentând această trinitate.)

Brahmanismul este religiunea națională indiană, avînd relațiuni cu viața socială și de stat. În această religiune este desvoltat sistemul castelor. Preoții (Brahmanii sau Brahmini) erau singurii cunoscători ai ceremoniei sale la sacrificii, de aceea poporului indispensabili. Ei erau în același timp și învățătorii poporului și consilierii domnitorilor, nu plăteau biruri și erau inviolabili. Îngâmfarea castei preoțesce însă a provocat mai târziu indignarea poporului. *Budhismul* a fost o reacțiune naturală contra Brahmanismului.

Orologiile cele mai mici. Intre articolele cele mai rafinate de lux, se numără astăzi și orologiile mici, cari se par a fi confecționate numai pentru Liliputanii. Totuși, în ce privește micimea, secolul nostru este întrecut de secolul XVI. Orologerii din secolul acesta introduceau ceasornice chiar și în cercei și Ana de Danemarca, soția regelui *Iacob I*, avea un inel, a cărui bordură de cristal ascundea un orologiu, care bătea orele, nu însă pe clopoțel, ci pe degetul stăpânei, atingînd ușor degetul cu un ciocănel.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Cursul la bursa din Viena. Din 21 Ianuarie n. 1903	Bonuri rurale croate-slavone 99.60	Acții de-ale Băncii austro-ungară . . . 15.85
Renta ung. de aur 4% 121 20	Impr. ung. cu premii 201.50	Acții de-ale Băncii ung. de credit. 745.50
Renta de corone ung. 4% 99 70	Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin . 159.—	Acții de-ale Băncii austr. de credit 693 50
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2% . . . 93 70	Renta de hârtie austr. 100.90	Napoleondori 19.08
Impr. căil. fer. ung. în argint 4% . . . 99.50	Renta de argint austr. 100.90	Mărci imperiale germane 117 07 1/2
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis. . 99.60	Renta de aur austr. 121 05	London vista 239.95
Bonuri rurale ungare 4% 94 45	Rente austr. 4% de corone 101 45	Paris vista 95.40
	Losuri din 1860. 154 50	Note italiene 95.40

13504—1902 sz.

tlkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A fogarasi kir. törvényszék, mint teleklönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy Borzea György végrehajtatónak Borzea János a Vazulé végrehajtást szenvedő elleni 90 kor. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járástiróság) területén lévő az Alsó-Visten fekvő az alsó-visti 248 számú tljkvben A † 529, 530, 535 hrsz. fekvőre 376 kor. 685/1 " " 36 " 847 " " 23 " 1023 " " 20 " 1077 " " 45 " 2006, 2007, 2008, 2008 " " 5 " 2185 " " 23 " 2278 " " 7 " 2303, 2304 " " 6 " 2360 " " 17 " 2476/2 " " 45 " 2626/3 " " 35 " 2764/2 " " 36 " 2786, 2787 " " 22 " 2796, 2799, 2-01 " " 71 " 3524 " " 8 " 3741 " " 4 " 4-06/2 " " 9 " 4389 " " 3 " 4512, 4513, 4514 " " 13 " 4794 " " 5 " 5395, 5398 " " 18 " 5639 " " 11 " 5756, 5759/1 " " 6 " 5878/2 " " 15 " 5900/74 " " 11 " 5900/269 " " 20 " 6429 " " 73 " 6815 " " 12 " 7071 " " 27 " 7199/1 " " 22 " 7200 " " 13 " 7203 " " 16 " 7204/1, 7207 " " 4 " 7327/1 " " 30 " 7655/1, 7787, " " 78 " 7788/1 " " " 7809 " " 31 " 2841 " " 36 "

a 266 sz. tljkvben A † 642 hrsz. fekvőből Borzea János a Vazulé időközben Blehusz Froszina frj. Borzea Jánosnéra átirt 4/36 rész-jutalékra 177 kor 77 fill. összesen 1409 kor. 77 fill. ben ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1903 évi Márczius hó 2-ik napján délelőtt 9 órakor, Alsó-Visti községben megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a távatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszoigáltatni.

Kelt Fogarason, 1902 évi november hó 11-ik napján.

A kir. bíróság, mint tlknyi hatóság.
Schupiter,
a. bíró.

824,1—1.

ANUNCIURI
sunt a se adresa subscrierilor administratiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădemânt care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Admin. istr. „Gazetei Transilv.”

Nr. 44
1903.

„FORTUNA“

institut de credit și economii, societate pe acții în **RODNA-VECHE.**

CONVOCARE.

Domnii acționarai ai institutului de credit și de economii, societate pe acții

„FORTUNA“

sunt învuați în sensul § 21 din statutele institutului, la a

XIX. Adunare generală ordinară.

care se va ține la 10 Martie st. n 1903 la 9 ore a. m., în localitățile institutului.

Când din lipsa voturilor prescrise nu s'ar putea ține adunarea la terminul de sus, prin acesta se convoca pre 17 Martie st n. 1903, la 9 ore a. m., o altă Adunare generală ordinară, în acelaș local.

Obiectele:

1. Raportul anual al direcțiunei împreună cu Bilanțul anului de gestiune 1902 și Raportul consiliului de supraveghiere.
2. Distribuirea profitului curat.
3. Alegerea consiliului de supraveghiere.
4. Pertractarea propunerilor direcțiunei.

Rodna-veche, la 7 Februarie 1903.

Direcțiunea.

I. Contul bilanțului pro 1902.

ACTIVE:		Coróne	f.	PASIVE:		Coróne	f.
Cassa în numărar	4817	89	Capital acționar	40000	—	—	—
Capital: a) hipotecar	99493	46	Depuneri cu interese	180313	21	—	—
b) pe obligații	959	071	Credite	46090	—	—	—
c) cambial	103656	32	Reescompt	66985	70	—	—
Interese restante	8550	90	Fond de rezervă	19528	54	—	—
Interese anticipate la reescompt și credite	922	85	Fond cultural	577	80	—	—
Dare de stat și comunală antic pro 1903	569	17	Deposit de cassă	185	30	—	—
Inventar după amortisare de 10%	1357	62	Profit curat	8811	39	—	—
Anticipațiuni	2199	50					
Inmobile	40498	82					
Efecte	2580	—					
Diverse conturi active	1934	70					
	362491	94				362491	94

II. Contul profit și pierderi.

DEBIT:		Coróne	f.	CREDIT:		Coróne	f.
Interese:				Interese:			
a) după depuneri	C 4890.66	fil.		a) după imprum. hipo-			
b) „ reescompt	4589.06	„		tecure	C 6832.92	fil.	
c) „ credite	3487 13	„	12966	85	b) după imprum. pe		
Dări:				obligații	8991 20	„	
a) de stat și comunală „	2348.84	„		c) după imprum. cam-			
b) „ rente	1295 42	„		bialii	8048.48	„	23872
c) competențe de timbru „	19 28	„	3663	54	Provisiune	5968	15
Salare	4073	70		Interese de întârziere	990	80	
10% amortisare din mobilier	150	84		Chirie de casă	600	—	
Pretensiuni dubioase	1627	84		Diverse	728	20	
Diverse	865	54					
Profit curat	8811	39					
	32154	75					

Rodna-veche, 31 Decembrie 1902.

Pamfilu Grapini m. p., Ioan Issip m. p., Traian Turcu m. p., Inocențiu Clain Porcius m. p.,
presed. instit., director executiv., contabil., cassar.

Membrii Direcțiunei:

Zagyva Mihály m. p., Lazar Avram m. p., Nicolau Mureșan m. p.,
secretar.

S'a revăcut și aflat în consonanță cu cărțile principale și auxiliare duse în ordine deplină.
Rodna-veche, la 7 Februarie 1903.

Membrii consiliului de supraveghiere:

Leontin Pop m. p., Cosma Cotul m. p., Silvestru Mureșan m. p.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul 10 fil. se vinde la Eremias Nepoții.